

[Poul Dam.]

1917-18 landstinget, der behandlede sagen først med hr. Godskesen som ordfører for udvalget, og hvis denne hædersmand ikke var en sand repræsentant for ejerinteresser, ja, så må ejerne altså glæde sig over, at der nu er kommet virkelige beskyttere af den private ejendomsret i folketinget, og at der er en så stærk sympati for disse fra regeringens side. Det er ganske vist små ting, det drejer sig om, men de viser alligevel, hvor meget oppositionen kan få regeringen med til, når bare man gør det tilstrækkelig fikst og vedholdende.

Det første ændringsforslag, jeg har stillet, går i al sin enkelhed ud på en tilbageføring af reglerne om det særlige bygningsyn til de regler, som ministeren selv foreslog, da lovforslaget var til behandling i tinget sidste år. Det særlige bygningssyns opgave er jo at give indstilling om, hvilke bygninger der er fredningsværdige; fredningen foretages derefter på ministerens almindelige ansvar. Det synes væsentligt, at bygningssynets arbejde kan foregå ganske uden indblanding af uvedkommende synspunkter, og med uvedkommende synspunkter må jeg mene sådanne, der ikke er begrundet i en særlig sagkundskab med hensyn til det område, der her er tale om, altså med hensyn til bygningernes arkitektoniske, historiske og øvrige kulturelle værdi. Jeg tror, det ville være bedre at fastholde de gamle regler for bygningsynet; der har ikke været vanskeligheder med administrationen på noget tidspunkt hidtil, i hvert fald ikke før sagen begyndte at blive behandlet her i folketinget sidste år.

Mit andet ændringsforslag er forholdsvis teknisk og drejer sig om fredninger i klasse B. Jeg mener her, at det vil være rigtigt, at alle facader bliver beskyttet på samme måde som de facader, der vender mod vej. Den gamle formulering med facader mod gade hænger jo sammen med en situation, hvor gadenettet var noget meget konstant. I vore dage sker der så mange gadeomlægninger, at man meget let kan komme ud for, at en facade til gården pludselig viser sig at blive gadefacade, og så kan det derved måske vise sig, at der er sket afgørende skade på en bygning, som man altså har anset for fredningsværdig i klasse B.

Jeg ved ikke, hvor megen tilslutning jeg

kan få til disse ændringsforslag, men jeg vil gerne understrege, at ændringsforslagene først og fremmest tjener det formål at gøre loven om bygningsfredning bedre, gøre den til en lov, som i højere grad kan bidrage til at beskytte de gamle bygninger, som vi ønsker fredet, og som man fra sagkyndig side virkelig finder værdig til det.

Iver Poulsen: De uafhængige kan tiltræde ændringsforslagene nr. 1 og 2, men ikke ændringsforslag nr. 3.

Ændringsforslag nr. 4 forekommer mig lidt ejendommeligt. Jeg har måske misforstået det, men når man foreslår ordene „mod offentlig gade, vej eller plads“ erstatet med ordene: „mod gade, vej eller plads i bymæssige bebyggelser“, er det så ikke rigtigt, at de fredede bygninger ude i de rene landdistrikter vil falde uden for dette lovforslag? Hvis der f. eks. i et rent landdistrikt, hvor der ikke er bymæssig bebyggelse, er en landevejskro eller en gammel købmandsgård, der er fredet, da er facaden på sådanne efter dette lovforslag ikke beskyttet. Sådan kan jeg da kun opfatte det, og det vil sige, at der foreligger en fristelse for fredningsmyndighederne til at gennemføre en A-fredning, hvor man måske kunne nøjes med en B-fredning, der ikke er så stærk, så kraftig som en A-fredning. Jeg vil gerne have at vide, om jeg har misforstået dette her, eller om forholdet virkelig er, at hvis man gennemfører dette ændringsforslag, overlades B-fredede bygningers facader faktisk til sig selv og tilfældigheder ude i rene landdistrikter uden for bymæssige bebyggelser.

Ændringsforslag nr. 5 vil vi stemme imod, og ændringsforslag nr. 6 kan vi stemme for.

Ministeren for kulturelle anliggender (Sølvhøj): Jeg vil gerne takke udvalget for det positive arbejde og for den kompromisånd, som har gjort sig gældende undervejs.

Jeg kan ikke være enig med hr. Poul Dam i, at det sikringsarbejde, som loven tilsigter, er blevet forflygtiget eller svækket. Det er jo netop sådan med et sikringsarbejde af den art, at det må bygge på et tillidsforhold mellem borgere og administration, og er der den mindste tvivl om, at dette tillidsforhold fungerer tilfredsstillende, bør der være kauteler, der virkelig